REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 116. Brașov, Luni-Marți 28 Maiŭ (10 Iunie). 1902.

Wilhelm II contra Polonilor.

Impăratul Wilhelm al Germaniei e present la tóte festivitățile mai de sémă din imperiul sĕu și ține pretutindenĭ vorbirĭ, cărora le dă timbrul unor enunciațiunĭ menite a da directiva în politica internă și esternă.

Așa s'a întêmplat și Joia trecută cu ocasiunea festivităților sfințireĭ vechiului castel al ordinului teutonic, Marienburg, situat în Prusia rĕsăritênă, care castel fù reconstruit la inițiativa împĕratului german și cu concursul ordinelor teutonice din Prusia și Austria. După ceremonia sfințirei bisericei din castel, împĕratul Wilhelm ținù la banchet o vorbire, care a causat nu numai în Germania, ci și în Austria cea mai mare sensație.

In acéstă vorbire-toast împĕratul, făcênd istoricul vechiului castel, pe care l'a înfățișat ca semn visibil al marilor probleme germane, a pronunțat o sentință de tot aspră și amenințătóre în contra Polonilor prusianĭ și a provocat în sensul adevĕrat al cuvêntului pe Germanĭ la luptă de rassă contra concetățenilor lor Polonĭ din Prusia rĕsăritênă.

Un astfel de limbagiu îndreptat contra propriilor sĕi supușĭ nu s'a mai pomenit din partea unui cap încoronat în timpul mai nou. Așa puteau sĕ vorbéscă principii domnitorĭ atuncĭ, când se excomunicau popóre întregĭ, cum s'a întêmplat și în secolul al XIII-lea, când ordinul teutonic a ridicat spada sa contra Prusianilor și Lituanilor păgânĭ din țĕrile ostice ale Vistulei.

„Insolența polonă, dise împĕratul german, vré sĕ fie agresivă față cu germanismul și mĕ vĕd constrîns a apela la poporul meu sĕ-șĭ apere bunurile sale naționale!“ Aceste cuvinte dovedesc întâiŭ, că împĕratul e fórte amărît asupra Polonilor și că cele ce s'au petrecut la Wreschen și mișcarea ce s'a produs între Polonĭ au dat și mai mare nutremênt acestei amărăciunĭ. Mai dovedesc, că împĕratul se identifică pe față cu politica anti-polonă a guvernului sĕu. In fine dovedesc cuvintele împĕratului Wilhelm, că el privesce rassa polonă ca dușmană de mórte a „poporului sĕu“ și că prin apelul, ce'l adreséză acestui din urmă, provócă pe Germanĭ la luptă națională cu Polonii, ca rassă contra altei rasse.

Cu modul acesta împĕratul însușĭ le dă legilor prusiane, ce s'au votat și se votéză sub numirea de „legĭ pentru scutirea germanismului“, caracterul celei mai înverșunate lupte de rassă.

E în adevĕr agitatorică vorbirea lui Wilhelm. In aceleașĭ momente, în carĭ parlamentul german votéză peste două sute de milióne pentru întărirea elementului german în Prusia ostică, și când guvernul declară, că acel proiect de lege croit spre scutirea Germanilor mai are menirea a contribui sĕ deștepte „iubirea de patrie“ în toțĭ supușii prusianĭ, Wilhelm vine și eschide pe Polonĭ din șirurile poporului sĕu, a supușilor sĕi chiar, îi escomunică formal și-i consideră ca pe nisce păgânĭ, carĭ ar trebui stêrpițĭ orĭ goniți din țéră.

Toastul împĕratului german vestesce lumei, că Prusia va procede în viitor cu întreită asprime în contra Polonilor. Mare parte dintre Polonĭ au, ce-i drept, și aspirațiunĭ, carĭ merg fórte departe. Dér de acestea n'a fost și nu este vorba acum, ci numai de dreptul limbei polone în școlĭ și de sila, ce se face copiilor lor de a învĕța religiunea într'o limbă străină.

De aceea întêmplările dela Wreschen au produs atâta agitațiune între toțĭ Polonii, și între cei din Austria. Amărăciunea Polonilor contra regimului prusian a adus cu sine și manifestațiunile anti-prusiane din Galiția. C'o di numai înaintea rostirei toastului împĕrătesc dela Marienburg, s'a făcut în clubul polon din Viena o propunere, ce era îndreptată direct în contra triplei alianțe și a Prusianilor. Acésta propunere a fost, ce-i drept, în urmă mai îmblânzită și mai cu precauțiune formulată, dér ea fù primită.

Cuvintele aspre și amenințătóre rostite de împĕratul Wilhelm vor avé decĭ un rĕsunet fórte iritant și în Austria și vor contribui ca Polonii, carĭ până acuma erau aderențĭ ai triplei alianțe, sĕ se întórcă în contra ei. Slavii din Austria în genere se vor simți amenințațĭ și prin cuvintele, ce le-ea folosit împĕratul german, accentuând, că ordinele teutonice din Prusia și Austria au menirea a scuti tot ce e adevĕrat german „aicĭ și dincolo de graniță“.

Mulțĭ se vor întreba déca nu cumva limbagiul împĕratului vrea sĕ dovedéscă ceea-ce a afirmat cancelarul Bülow, că de fapt Germania nu mai consideră tripla alianță ca necesitate neapĕrată pentru ea?

In tot casul toasturile împĕrătescĭ dela Marienburg conțin un fel de declarare de rĕsboiŭ și slavismului din Austria și printr'asta ating și politica esterióră. Étă ce dice cu privire la acésta un diar din Viena:

„...Impĕratul Wilhelm își dă de altfel multă silință de-a cruța sensibilitățĭ strĕine. El a neglijat de dragul Angliei de-a scuti ceea-ce este german în Africa-de-Sud; față cu Francesii el nu e același Chauvin german, cum e contra Polonilor sei; cei din dieta ungară sunt în posițiune a-l puté cita (pe împĕratul Wilhelm) în contra Sașilor din Ardél. Numai sensibilitatea Austriei împĕratul o trece cu vederea. Acésta póte sĕ fie o întêmplare, dér este o rea întêmplare...“

„Atacurĭ contra finanțelor României“. Sub acest titlu importantul diar german *„Berliner Neueste Nachrichten“*, în numĕrul sĕu dela 1 Iunie se ocupă cu campania violentă pornită în organele pressei evreescĭ contra României, cu scop de a-o presenta ca fiind în ajunul unui faliment inevitabil — décă nu se va grăbi a-șĭ schimba politica față cu Evreii. Diarul german se ocupă în mod detailat cu svonurile false ale numitei presse și față cu datele mincinóse presentate într'o broșură anonimă, apărută de curênd la Berlin, relevéză adevĕrata stare a lucrurilor și accentuéză, că cestiunea Evreilor este o cestiune independentă de starea financelor și fiind de resortul afacerilor interne, legătura ce se aduce între ele este meșteșugită și tendențiósă. — Este îmbucurător lucru, că în pressa germană se ridică și vocĭ iubitóre de dreptate, carĭ înfieréză după merit campania nedémnă a presei evreescĭ.

Diarul „La Libre Parole“ din Paris în numĕrul sĕu dela 6 Iunie sub titlul *„Les Iuifs en Roumanie“* ia de asemenea notă despre campania foilor germane și amintesce încercarea lui Bernard Lazare, de a determina pe Delcassé sĕ intervină în favorul Evreilor din România. Numitul diar își termină articolul prin o invitare ironică adresată Evreilor, ca sĕ mérgă în Francia, care sub domnia franc-masonilor a ajuns a fi pămêntul făgăduinței pentru Evrei.

Congresul bisericesc sêrbesc. Din *Carlovețĭ* se vestesce, că alaltă-erĭ a sosit acolo comisarul regesc Bela *Tallian* pentru a asista la congresul bisericesc sêrbesc. I-s'a făcut primire festivă, cu companiă de onóre și cu „Gotterhalte“. La vorbirea de bineventare a patriarchului *Brancovici*, comisarul a rĕspuns, că a fost trimis ca representantul Majestății Sale și speră, că prin activitatea lui la congres va corespunde dorințelor mai înalte. Congresul s'a deschis erĭ, ér sinodul episcopesc astădĭ în sala festivă din palatul patriarchului. În ajunul deschiderei congresului, membrii partidului radical au ținut o conferență în Neoplanta.

Pactul austro-ungar. Ministru-președinte ungar Col. *Szell* plécă astădĭ la Viena și se crede, că va profita de ocasiune sĕ vorbéscă cu *Koerber* în afacerea pactului. Unii cred, că Szell va trage la rĕspundere pe Koerber pentru cunoscuta declarație, ce a făcut înainte c'o sĕptĕmână în casa seniorilor. „Magyarország“ spune, că Szell a raportat déja corónei până unde póte sĕ mérgă orĭ-ce guvern maghiar față cu pretensiunile austriace; însĕ aceste pretensiunĭ primejduesc în mĕsură așa de mare industria ungară și interesele agricole, încât cea mai mare parte din ele nu pot fi primite. Situațiunea — după numitul diar — este *din cele mai critice* și deja de pe acum se póte constata, că cele două guverne sunt pregătite serios pentru eventualitatea, de *a nu reuși convenția comercială și vamală între Ungaria și Austria.*

Delegațiunea austriacă a continuat în ședința de Sâmbătă desbaterea budgetului armatei. S'a primit în general și în amĕnunte necesarul regular. Înainte de votare ministrul de rĕsboiŭ *Krieghammer* a rĕspuns diferitelor obiecțiunĭ, ce s'au făcut în decursul desbaterei. S'a primit apoi cu 35 voturĭ contra 15 moțiunea prin care ministrul e învitat a face sĕ înceteze pedépsa cu *fierul scurt* și *legarea*, despre care de alt-fel ministrul a declarat, că nu e o pedépsă dăunăciósă sănĕtății soldatului și nicĭ nu e dispus a ordona desființarea ei.

Noul cabinet frances s'a constituit definitiv ast-fel: Președinte, interne și culte *Combes*, justiție *Vallé*, esterne *Delcassé*, rĕsboiŭ *André*, marină de rĕsboiŭ *Pelletan*, finanțe *Rouvier*, instrucțiune publică *Chaumier*, comerciŭ *Trouillot*, lucrărĭ publice *Maruejouls*, agricultură *Mougeot*, colonii *Doumergue*, poștă *Berard*. — Președintele *Loubet* a subscris actul de numire, după-ce Combes i-a presentat programul, ce-l va desfășura în parlament, mâne Marțĭ. Noul cabinet se va presenta ca apĕrător al republicei și va declara, că pe basa programului aprobat de țéra întrégă cu ocasiunea alegerilor, va aduce la valóre legea despre congregații, va scări sarcinele militare și va îmbunătăți situația financiară. Cabinetul are caracter declarat radical.

Festivitățile dela Marienburg.

In 5 Iunie n. s'au sĕvêrșit în Marienburg (Prusia rĕsăritênă) festivitățile din incidentul reconstruirei castelului ordinului cavalerilor teutonĭ.

Cavalerii ordinului Ioaniților, și deputațiunile esterne, austriacă și englesă, au defilat înaintea lui *Wilhelm*. După sfințirea bisericei castelului, în care s'aflau împĕrătésa, ambasadorii, etc., s'a dat un mare *banchet*, la care împĕratul *Wilhelm* a ținut un toast adresat către marele măestru și către frații ordinului sf. Ioan.

În acest toast *Wilhelm II* mulțumesce ordinului pentru fidelitatea și munca sîrguitóre, ce a protestat'o. Face apoi o reprivire asupra istoriei vechiului castel *Marienburg*, legănul ordinului teutonic. Scopul sĕu primitiv, dice, a fost de a libera *Ierusalimul* și de a păstra crucei bisericei s-tului mormênt, peste tóte timpurile. Speranța acésta însĕ nu s'a împlinit, căci după întemeierea ordinului, Palestina fù perdută pentru creștinism ca posesiune teritorială. Dér *Marienburg* a fost un focular al culturei în țĕrile rĕsăritene ale Vistulei. „Nu pe pămênt strĕin, ci acasă la *granițele imperiului, provedința i-a dat dat ordinului problema sa.*“

„Am mai accentuat odată — dise împĕratul — că *vechiul Marienburg trebue sĕ rĕmână un semn permanent pentru problemele germane. Acum érăși am ajuns acolo*, că **insolența*) polonă vré sĕ fie agresivă față cu germanismul, și eu sunt constrîns a apela la poporul meu sĕ-șĭ apere bunurile sale naționale.** *Aici în Marienburg dau espresiune așteptării, că toți frații ordinului sf. Ioan vor fi tot-déuna gata, când îi voiŭ chiăma sĕ apere rassa și obiceiurile germane“....*

Prințul *Albrecht*, marele măestru al Ioaniților, mulțumi apoi împĕratului.

*

Impĕratul Wilhelm a ținut apoi al doilea toast, în care salută pe membrii presențĭ ai *ordinului teutonic dela Viena*, esprimându-șĭ părerea de rĕu, că archiducele *Eugen*, măestrul ordinului vienes, a fost împiedecat de-a lua parte, fiind bolnav. Adreséză cuvinte de mulțumire archiducelui pentru concursul, ce i-l'a dat

*) Nemțesce: „Polnischer Uebermuth“....

la construirea vechiului Marienburg și, atingênd istoria mărétță a ordinului amintit, dise, că tendințele lui sunt unele și aceleașĭ cu ale ordinului Ioaniților; că *legea măréță a iubirei frățescĭ unesce aceste ordine orĭ de ce confesiune ar fi ele.* Termină cu cuvintele caracteristice: „...Munca comună a ordinelor sĕ prospereze, fie pe câmpul de bătaie, fie în spitalurĭ, fie pe terenul conservărei rassei și obiceiurilor *și spre scutirea a tot ce e adevĕrat german* **aicĭ și dincolo de granițe**“.

A rĕspuns împĕratului baronul de *Bechtolsheim*, locțiitorul archiducelui Eugen și mare capitular al ordinului teutonic—Balley—Austria, mulțumindu-i în numele marelui măestru (Hoch-und Deutsch meister) și în numele întregului ordin.

„Vechiul ordin teutonic, dise el, șĭ-a fost împlinit chiemarea în aceste țĕrĭ prin combaterea păgânismului și în cele din urmă putŭ sĕ se întórcă érășĭ la problema sa primitivă de-a esercita caritatea samaritană, ce a fost esercitată dela începutul esistenței sale în Palestina“.

Bechtolsheim s'a ferit de-a face vre-o alusiune politică.

Inmormêntarea episcopului Pavel.

Diarului „Unirea“ din Blașiŭ i-se trimite o corespondență din Sighet, din care luăm și noi următórele:

Din Blașiŭ a fost la înmormêntare Esc. Sa Metropolitul Dr. Victor *Mihalyi*, însoțit de canonicii Dr. Augustin *Bunea* și Dr. Vasile *Hossu*, precum și de Aron *Papiu*, profesor de cântările bisericescĭ; acest din urmă, la dorința esprimată încă în viéță de episcopul Pavel,—căruia i-a plăcut fórte mult cum l'a audit cântând la înmormêntarea metropolitului Vancea și a dis atuncĭ, că și la înmormêntarea lui tot Papiu sĕ cânte.

Ospeții din Blașiŭ au fost cu toții găzduițĭ în Saraseu la d-l Petru *Mihalyi*, fratele metropolitului. Episcopul Dr. *Szabó* era însoțit de canonicul *Ivașcu* și de mulțĭ protopopĭ și preoțĭ. Episcopul Dr. *Radu* de canonicul *Boroș*. Din Oradea era de față canonicul prelat Dr. *Lauran*, care a ținut și discursul funebru, canonicul *Neș*, Dr. Coriolan Pop și alțĭ mirenĭ. Cântările la liturghie le-a esecutat Aron *Papiu* și corul tăietorilor de sare dela ocnele din Handalu. Intre numerósele cununĭ s'a remarcat una, care avea pantlică în tricolor național românesc.

La óra 1 p. m. s'a servit un prând („pomană“) în casele moșiei Paveliane din Slatina, la care a participat metropolitul și episcopul de Lugoș, clerul și onorațiorii, cam 100 persóne. La masă metropolitul a celebrat virtuțile repausatului episcop, Dr. Radu a mulțumit metropolitului pentru ostenéla, ce șĭ-a luat'o venind la înmormêntare din așa îndepărtare, Dr. Lauran mulțumesce Archiereilor. A mai vorbit vicarul Barbuloviciu al Sĕlagiului.

*

Diarele din România iau note elogióse despre repausatul, ér domnul profesor de universitate *N. Iorga* scrie un articol în „Epoca“ despre rĕposatul episcop. D-l Iorga îl cunoscea pe episcopul Pavel personal, de pe timpul, când a făcut cercetărĭ în archivul din Oradea. Reproducem din articolul d-lui N. Iorga următórele:

Cine ar puté scrie despre Șincai, despre Klein, despre Petru Maior, fără a pomeni numele lui Ignatie Darabant și al lui Samuil Vulcan, și ce am fi noi astădĭ, décă n'ar fi resunat atuncĭ în tótă românimea, cufundată în somnul plăcerilor séu al miseriei, graiul deșteptător al acestor apostolĭ? Sub aceștĭ doi marĭ episcopĭ, centrul cultural al Românismului a fost mai adese-orĭ în Oradea, de cât orĭ unde aiurea.... După dênșii, ca al șéselea episcop, veni conducĕtorul, ce s'a stins acum, Michail Pavel.

Eram în Oradea când „Măria Sa“ era așteptat din Maramureș, dér nu se observa în palatul episcopal nimic din pregătirile, ce premerg aiurea sosirii stăpânului. Un singur preot merse sĕ-l priméscă la gară. Trenul sosi, dér îl căutam în zadar, cu ochii. Era sĕ se piérdă în mulțime, când mi-l arătară. Un solid bĕtrân, uscat și drept ca un stejar secular — avea opt-decĭ de anĭ —, ce coboria dintr'un vagon de întâia clasă: purta pălăria și haina orĭ-cărui preot din sat, nisce cisme marĭ ca la țéră, și-șĭ ținea în mână geamantanul. Așa vor fi fost pe tronurĭ Voevodii noștri din timpurile marĭ, și aceia înainte de tóte țĕranĭ românĭ.

Acum muncitorul harnic și modest se odichnesce între binecuvêntările de care s'a făcut vrednic!

O circulară.

Vicarul general capitular gr. cat. din Oradea-mare a adresat clerului diecesei vĕduvite următórea circulară:

Nr. 1696.—1902.

Iubiților în Christos Frațĭ!

Din anunțul funebral esmis mai recent prin Preaveneratul Capitul Catedral, a-țĭ luat deja scirea consternătóre, că Escelentissimul și Reverendissimul Domn Episcop diecesan óre când *Michail Pavel*, părintele orfanilor și al sĕracilor, Regenatorul și al doilea Fundator al tuturor instituțiunilor culturalĭ diecesane, Binefăcĕtorul cel mai mare al diecesei și Promotorul neobosit al tuturor intereselor diecesane mai înalte, în 1 Iunie a. c„ jelit dela Preaînaltul Tron până la cel mai mic dintre fiiĭ Sĕi sufletescĭ, șĭ-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului, spre a fi părtaș premiilor, ce le-a preparat Dumnedeu celor ce-i servesc cu credință, precum și recunoscinței perpetue a gratei posterităţĭ.

Rĕmășițele pămêntescĭ ale scumpului decedat în 4 Iunie a. c. prin Escelentisimul și Reverendissimul Domn Dr. Victor Mihalyi de Apșa, Archiepiscop și Metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, pe lângă concelebrarea Archiereilor sufraganĭ, Escelentisimul și Reverendisimul Domn Dr. Ioan Szabó Episcop al Gherlei și Ilustrisimul și Reverendissimul Domn Dr. Demetriu Radu, Episcop al Lugoșului, cu asistența numerósă a dignitarilor bisericescĭ și a Preaveneratului Cler de pe tot teritorul Provinciei nóstre bisericescĭ și cu conflusul estraordinar de mare al veneratorilor defunctului din tóte clasele, s'a astrucat solemn în cripta improvisată spre aceea înaintea ușei împĕrătescĭ a Sanctuarului Bisericei grecocatolice din Sat-Slatina, zidită din munificența adormitului și prefăcută astfel, fără a o fi prevĕdut El acésta în viéță, într'un mausoleu sacru, în carele are sĕ aștepte învierea morților autorul a atâtea clădirĭ monumentalĭ, ridicate spre mărirea lui Dumnedeu în serviciurĭ culturalĭ și umanitare.

Cele ce le aduc prin aceste la cunoscința Frațiilor Vóstre cu aceea, că Preaveneratul Capitul Catedral, în ședința sa estraordinară de astădĭ, conform prescriselor canonice, alegêndu-mĕ de Vicar general capitular, dela acel Preavenerat Capitul Catedral am și preluat numai decât guvernarea provisorie a diecesei astfel vĕduvite.

Chiar pentru aceea, deși s'ar păré a fi lucru superfluu a Vĕ reflecta pe Frațiile Vóstre la datorințele de pietate, ce Vi-le impune fiesce-căruia dintre Voi simțul de devoțiune și de recunoscința, ce Vĕ légă de memoria unui așa Părinte: Vĕ rog totușĭ, că pentru mai mare festivitate lugubră, în fiesce-care biserică parochială sĕ se vestéscă din amvon diua celebrărei Sântei Liturgii cu parastas întru odichna Marelui Archiereu, ca astfel la aceea sĕ pótă participa cât mai mulțĭ credincioșĭ, rugêndu-Vĕ neîncetat pentru mângăierea Diecesei cu un nou Păstor după inima luĭ Dumnedeu.

Oradea-Mare, la 5 Iunie 1902.

Dr. Augustin Lauran, m. p.,
vicar general capitular.

Protestarea studențimei universitare din Bucurescĭ.

Studenții universitarĭ, atacațĭ și calomniațĭ prin interviewurile și scrisorile date la ivélă de publicistul socialist evreu Bernard Lazare în urma călĕtoriei sale de studii prin România, au redactat și semnat un rĕspuns, din care extragem următórele:

Studenții românĭ dau cea mai formală desmințire tuturor calomniilor debitate de numitul evreu la adresa poporului român, și a lor în special;

Purtarea evreului Bernard Lazăr aci a fost cea mai bună dovadă, că el nu a venit în România pentru a studia situațiunea economică și intelectuală a conaționalilor sĕi, ci că adevĕratul scop al venirei sale a fost ca sĕ facă propagandă sedițiósă, lucru care reese din cuvêntările ținute de el la Iașĭ și în Bucurescĭ;

Că, astfel fiind, poliția română ar fi trebuit, décă nu sĕ-i împedece întrarea, cel puțin sĕ exercite asupra evreului Bernard Lazăr cea mai riguróșă supraveghiere, câtă vreme el urmărea aci ațîțărĭ primejdióse siguranței orĭ-cărui stat, și că, décă nu a făcut lucrul acesta, a fost numai din motive de excesivă ospitalitate față de un strĕin;

Că din contră, atacând ospitalitatea poporului român, evreul Bernard Lazăr a dovedit, că nu posedă nicĭ cele mai elementare noțiunĭ de politeță și cuviință;

Că evreii, carĭ i-au făcut manifestații de simpatie în țéra românéscă, sunt din aceia venițĭ de câțĭ-va anĭ numai din Galiția și Rusia, ca sĕ-șĭ creeze aicĭ o mai bună situațiune materială și neisbutind, sunt gata sĕ părăséscă pămêntul românesc, după neschimbatul lor principiu: *ubi bene, ibi patria.*

Studenții românĭ regretă, că nobilul popor frances numĕră printre cetățenii sĕi — décă numĕră — pe un asemenea agent provocator, ca evreul Bernard Lazăr, care nu șĭ-a putut asimila caracterul cu acela al poporului, ce-i lasă sĕ trăiască pe teritoriul sĕu; și

Veștejesc purtarea acelor diare semite, din Bucurescĭ séu Iașĭ, carĭ cu acest prilej au făcut causă comună cu un insultător al țĕrei, dinastiei și poporului romanesc.

(Urméză sute de iscăliturĭ.)

SCIRILE DILEI.

— 27 Maiŭ v.

Câțĭ vorbesc unguresce? Din cea mai nouă statistică unguréscă reiese, că limba maghiară o vorbesc în Ungaria numai 59% din întréga populațiune, ér *41%*, adecă *9 milióne locuitorĭ nicĭ n'o*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Bibliografia vechiă.

(Din secolii 17 și 18.)

— Continuare. —

Am citat numai atâta în frântură din contextul „județului“, și acésta mai mult din punct de vedere teologic și pentru șodenia vechei părerĭ, care e cunoscută teologilor, și ca sĕ se vadă confusiunea de idei, ce a avut'o scriitorul.

După cele scrise despre judecată, dela pag. 139 urméză o rugăciune de diminéța și douĕ de séra, apoi dela pag. 145 învĕțătură dogmatică despre încheiăturile credinței, pe care le numesce „crengile credinței“, părțile simbolului, învĕțătura despre taine, despre decalog, despre faptele creștinescĭ, despre rugăciune, continuând până la pag. 162, unde încep apoi cântările Crăciunului, botezului, căzania despre fuga lui Christos în Egipet etc., până la pag. 177, unde urméză cântec la Rusaliă, rugăciunea drumarilor, cântarea lui David, cântec la om mort lung, până la pag. 193, unde se începe cântarea la Vinerea mare.

Așa urméză apoi mai departe cu diferite cântece, rugăciunĭ, psalmĭ și descrierĭ până la pag. 231, unde trece apoi la observărĭ generale din istorie începênd dela Constantin împĕratul până la timpul sĕu.

Recapituléză apoi în scurte sentințe relele câte s'au strecurat peste țéră, peste ómenĭ prin năvălirea inimicilor, a tătarilor, a elementelor naturale; potopurĭ de ape, locuste, ciume, cărăbușĭ, gândacĭ, omide, fluturĭ, carĭ rodeau holdele, de multe-orĭ a slobozit Dumnedeu scocurile de au povăit pămêntul, luncile, șesurile.... în urmă esclamă... „o vai de tine țéră... socotesce domnii, spanii, diregătorii biraele, socotesce popii, cărturarii cine cum se pórtă și ce fac!“ Așa continuă apoi cu diferite până la pag. 240, unde dice: „Aceste minunĭ lucrurĭ scumpe, ce am scris întru o miie șépte sute 23 de anĭ“, apoi érășĭ continuă cu diferite rugăciunĭ, exorte și admonițiunĭ, și unii psalmĭ și considerațiunĭ, pe carĭ dela pag. 273 încolo le numesce taine până la pag. 314 numĕrând 60 de taine (considerărĭ), ér la pag. 298 în a 49 taină între altele dice: „La 1723 de anĭ dela Christos, am fost acuma de 67 de anĭ, de atuncĭ încóce am ajuns șépte crai și doi gubernatorĭ, adecă șépte crai: Rakoţi George, Kamin Ionás, Barcie Iácob, Apafi Mihai cel bĕtrân și Apafi Mihai cel tînĕr; întru atâția anĭ, ce au trăit aceștĭ șépte crai și doi gubernatorĭ, am ajuns de cincĭ orĭ fómete, de cincĭ orĭ ciuma morții gróznice și cumplite, tătarii încă de cincĭ orĭ au venit în țéra acésta, nemții de douĕ-orĭ după aceste și lângă aceste de douĕ orĭ s'au sculat ungurii și nemții în alianul... unul altuia, déră alte resmirițe pe lângă aceste fórte multe au fost une-orĭ dobitócele ni-s'au stins cu bóle“ etc.

La pag. 314 întrerumpe cu tainele și începe érășĭ cu o rugăciune, care se întinde până la pag. 319, unde începe cu exortațiune, pe care o dice *dojană* și *infruntare mustrare* a ómenilor avuțĭ, carĭ décă le mor părinții se învită de scot podóbe din comorile lor și grămădesc pe sghiaburĭ de aur, mărgăritare, gemant (diamant) smoragd (smaragd), iaspis, carbunculus și alte minunĭ scumpe. Cu acésta dojană termina pe pag. 321, unde se începe învĕțătură despre post și apoi rugăciune până la pag. 330, unde înșiră unele minunĭ, cum au fost când apa s'a prefăcut în sânge în dilele lui Faraon, când s'a despărțit marea în douĕ, când a isvorit apă din stan, când a grăit măgarul lui Balaam profetul, trecerea peste Iordan cu picióre ne udate. După-ce descrie și înșiră 18 minunĭ, pe pag. 333 continuă cu un cântec la mort, vorbesce apoi de păstorii dobitócelor și apoi continuă cu diferite cântece până la cap. 145 pag. 366. Aici se începe căzania de judecata lumei, amestecând forme de exorte pentru diferițĭ ómenĭ, cu admonițiunĭ, apoi érășĭ continuă cu rugăciunĭ, cântece și psalmĭ până la cap 158 pag. 393, unde se începe cântecul cărții în 15 stihurĭ, din carĭ producem câteva ca sĕ se pótă cunósce sciința scriitorului:

St. 1. Cinstite cu nume mare, jupâne boere, ascultă-mĭ cuvintele și sĕ-mĭ arĕt lucrurile.

St. 2. Că de mult am nevoit cu dumniata se vorbesc, acest lucru sĕ ți-l arĕt, pe care m'au încins Dumnedeu.

St. 3. Trei-decĭ de anĭ au trecut, de candu-țĭ slugesc, că de acésta carte m'am apucat, până acuma o am gătat.

St. 4. Acuma stau îndoit, amărît și nĕcăjit, cu bănaturĭ împovorat, care m'au topsăcat.

St. 5. Că câlciug eu n'am, sĕ mĕ duc la tipograf, sĕ o dau în tipariŭ, sĕ fie mare vistieriu.

St. 6. Sĕ nu crédă nicĭ un om, batĕr fie mare domn, până nu a lua în mânĭ, sĕ vadă ce am lucrat...

St. 8. Cărtulariu mare nu am fost, numai azbuchile am învĕțat, Dumnedeu mĭ-au fost dascălu, oh cum am învĕțat!

St. 12. Că-s om de demult și tare am bĕtrânit, oh și de mare drum m'am apucat, de care m'am spăimântat etc.

(Va urma.)

vorbesc, nicĭ n'o înțeleg de loc. Constatarea acésta îĭ îngrijesce adênc pe șoviniștĭ. Câțĭ anĭ le mai trebue lor, ca să maghiariseze în limbă pe aceste 9 de milióne locuitorĭ, carĭ aparțin mai ales clasei agricultorilor? Dér în sentiment când îĭ vor maghiarisa? Nu trebue să uităm însă, că statistica unguréscă înșiră printre ceĭ carĭ vorbesc limba maghiară pe toțĭ Jidovii, renegații, transfugiĭ și desertoriĭ dela poporul lor, pe toțĭ aceia. carĭ pot bâlbâi un cuvênțel unguresce. Cunoscință perfectă de limba maghiară n'au în tóte țările regatului Sf. Stefan, decât cel mult 7—8 milióne locuitorĭ.

„Corda Fratres". D-l Ioan *Scurtu*, vice-președintele secției române a federațiunei internaționale „Corda Fratres", a primit dela ministrul instrucțiunei publice al Italiei, Dr. *Nasi* următórea adresă, pe care o dăm în traducere:

Roma, 1 Maiŭ 1902.

Stimate Domnule! Între amintirile cele mai prețióse ale congresului național al secțiunei italiene a federațiunei „Corda Fratres", se numără fără îndoiélă aceea a dovedilor de simpatie, ce studenții românĭ au vrut să dea cu acea ocasiune camaradilor italienĭ, luând parte la serbarea lor în acéstă Roma nemuritóre, dela care tote gințile latine se simt mândre de a-șĭ deriva originea și oferindu-le un zălog prețios de solidaritate și frăție.

Binevoițĭ a Vě face interpretul sentimentelor de gratitudine și afecț al secțiunei italiene a federațiunei „Corda Fratres" față cu sora română și a primi în același timp mulțumirile mele sincere și cordiale. ss. Dr. *Nasi*.

Principele Ferdinand al Bulgariei a sosit dilele trecute în Ebenthal, de unde a plecat spre Petersburg. In suita lui se află ministrul de rěsboiŭ *Paprikov*, colonelii *Nicolajev*, *Dimitrijev* și *Markov* și *Tankov*, președintele Sobraniei.

Distincțiunea episcopului rutean Firczak. Papa Leo XIII a numit pe episcopul Iuliu *Firczak* din Muncaciŭ conte roman, asistent la tronul papal și prelat domestic. — Se scie, că Firczak este unul din episcopii, carĭ s'au pus în fruntea mișcării pentru introducerea liturghiei maghiare în biserica rutênă.

Mișcarea contra medicilor evreĭ în Rusia. Se scrie din Petersburg: Cu tóte marile restringerĭ, ce esistă în Rusia față cu admiterea Evreilor la studiĭ, numěrul medicilor evreĭ cresce mereu și acest lucru este semnalat de public și de pressă, ca o apariție îngrijitóre, contra căreia a început a-se manifesta o mișcare energică. Intr'un articol al diarului „Petersburskaja Gazeta", referitor la acest subiect se scriu între altele următórele: „Crescerea din ce în ce mai mare a elementului evreesc în clasa medicilor este un fapt fórte regretabil, care este una dintre principalele cause a împrejurării, că *etica și morala medicală* în Rusia nu se pot menține la înălțimea dorită. Lăcomia, șarlatania, lipsa sentimentului de umanitate, étă tristele însușirĭ, pe carĭ Evreiĭ le-au introdus în clasa medicală. Este o supremă necesitate, de-a limita numěrul medicilor evreĭ, și de vreme ce restringerile relative la admiterea la studiĭ nu sunt suficiente, este nevoie ca numěrul medicilor să fie limitat la un anumit procent și să nu fie admișĭ la practica medicală, decât cu o cifră redusă de medicĭ evreĭ.—Articolul acesta a produs mare neliniște între medicii evreĭ mai ales fiind-că se presupune, că ar fi inspirat de șeful serviciului sanitar din ministeriul de interne.

Bulgarĭ rěsbunătorĭ. In apropiere de Ostrov s'a întêmplat un incident a cărui victimă a fost ingin. silv. Iuliu Pop. Étă în ce costă acel incident: Mai mulțĭ țěranĭ bulgarĭ treceau adesea pe teritoriul românesc și furau lemne dintr'o pădure, ce se află lângă linia de frontieră. D-l ing. silv. Pop, aflând de acest fapt, a cerut autorităților bulgare să pedepséscă pe țěranii hoțĭ, ceea-ce s'a și făcut. Țěranii bulgarĭ au căutat însě să se rěsbune și pe când trecea d-l Pop pe șosaua dela frontieră l'au prins și l'au bătut teribil, lăsându-l leșinat. O patrulă găsind în drum pe d-l inginer Pop, l'a ridicat și l'a dus la Ostrov. Casul s'a comunicat ministerului de lucrărĭ publice, care a intervenit la ministerul de esterne spre a cere esplicații guvernului bulgar.

Vînătorĭ împușcațĭ. Locuitorii din Chesinț (Banat) Vasile Stauleu, Ioan Ilieș și Nicolae Tripon s'au dus în diua de 2 Iunie la vînătóre de căprióre în pădurea de lângă Lipova. Silvicultorul Andrea Brestyanszky întêlnindu-i, a descărcat pușca asupra lor, rănind grav pe Ilieș și pe Stauleu. Tripon a rěmas neatins. S'a pornit cercetare contra silvicultorului, căruia se vede, că viéța de ómenĭ îĭ este de o valóre atât de neînsemnată.

Rěsvrătirea țěranilor rușĭ. O mulțime enormă de țěranĭ din guvernamentul Saratow au prădat și jefuit orașul de reședință. Agitațiile țěranilor se întind în mai multe guvernamente.

D-l Luigi Cazzavilan, proprietarul „Universului", cel mai rěspândit diar din România, a fost vecînic ținta atacurilor celor mai înverșunate din partea acelei presse murdare, care deși scrisă în limba română, apěră interesele strěinilor și, grație libertății nemărginite de pressă, calcă în picióre și terfelesce tot ce este scump Românului, ca: patrie, religiune, ideal național. In timpul din urmă, de când cu cestiunea evreéscă, Jidovii au început să boicoteze „Universul" și atacurile contra d-lui Cazzavilan au ajuns la paroxism. Tóte acestea, fiind-că d-sa nu a luat în apěrare (!) pe evreii prigonițĭ (!?). D-nul Cazzavilan, Italian de origine, disgustat de infamiile debitate contra lui, luase hotărîrea a părăsi România. Inainte de-a pleca a deschis o subscripție pentru ridicarea unui asil pentru invalidiĭ militarĭ. Spre acest scop a contribuit singur cu 30·000 leĭ. La intervenția amicilor seĭ, d-l Cazzavilan a revenit asupra hotărîrei sale și va rěmâné și mai departe în patria sa adoptivă, unde s'a căsětorit cu o Româncă și pentru fericirea căreia a muncit cu atâta zel. — Este din cale afară trist, că nu se găsesc mijlóce pentru a pune la reson pe acei banditĭ ai condeiului, carĭ abusând de libertatea pressei se năpustesc asupra ómenilor cinstițĭ. Tactica acésta este de altfel practicată de Evreĭ în tóte țěrile. Ajunge să amintim campania violentă a pressei evreescĭ din Ungaria contra luĭ Egan, care în cele din urmă a sfîrșit prin a-se sinucide.

Censură de profesor? La notița, ce am publicat'o dilele aceste sub acest titlu d-l *Vasilie Stan* teol. abs. și fil., ne trimite din Budapesta o desminţire, dicênd între altele: „Glumețul anonim spune, că așĭ fi depus censura de profesor. Declar, că acésta e o scornitură. Individul, al căruia nume *'mĭ este cunoscut*, vadă-șĭ mai bine de studiile d-sale și fie asigurat, că 'mĭ voiŭ face censura la timp". — Este nu numai „o glumă de slab spirit" cum o califică d-l Stan, ci stupidă chiar — ca să nu dicem mai mult — de-a induce în eróre foile nóstre cu asemenĭ comunicărĭ false. D-l Stan ne asigură, că scie cine a lățit acea scornitură despre dênsul. Noi sfătuim pe acel „glumeț" să se lase de meseria acésta, cacĭ de nu, o póte păți odată rěu.

Falsificarea de bancnote române despre care am amintit în diferite rêndurĭ și care s'a terminat cu condamnarea la câte 7 anĭ de temniță de către tribunalul din Ploescĭ și cel din Têrgul-Mureșului, a avut un epilog la tribunalul din Constanța, unde Vinerea trecută s'a judecat procesul lui Gr. Bucurenciu, membru în cunoscuta bandă a falsificatorilor. Bucurenciu a fost condamnat la 5 anĭ închisóre.

Pacea anglo-bură.

Étă textul oficial al înțelegereĭ anglo-bure:

Escelența Sa generalul lord Kitchener și Escelența Sa lord Milner, lucrând în numele guvernului britanic, de o parte; d-nii Stejin și Brebner, generalul Cristian Dewet generalul George Olivier și judecătorul Hertzog, lucrând în numele statului liber al Oranjelui;

Și d-nii Schalk-Burger, Reitz, generaliĭ Louis Botha, Delarey, Lucas Meier și Krogh, lucrând pentru guvernul republicei sud-africane a Transvaalului și în numele cetățenilor respectivĭ, doritorĭ de a termina ostilitățile actuale, de altă parte, au cădut de acord asupra următórelor condițiunĭ:

Art. 1. — Trupele bure aflate în luptă depun imediat armele, predând tóte tunurile, tóte puștile și tóte munițiunile de rěsboiŭ, ce posedă, séu asupra cărora au pus stăpânire și vor înceta orĭ-ce opunere autorității Majestății Sale Regelui Eduard VII, pe care îl recunosc de suveranul lor.

Forma și detaliile acestei predărĭ vor fi stabilite mai în urmă, printr'o înțelegere specială între lordul Kitchener, generalul comandant Botha, generalul comandant ajutor Delarey și comadantul șef Dewet.

Art. 2. — Toțĭ Burii combatanțĭ, carĭ se află în afară din frontierele Transvalului și ale coloniei fluviului Oranjelui, precum și toțĭ prisonierii de rěsboiŭ, carĭ se află în present în Africa de sud și carĭ sunt cetățenĭ ai acestei republicĭ vor fi, după ce vor depune jurămêntul că primesc calitatea de supușĭ ai M. S. Regelui Eduard VII, repatriațĭ progresiv, pe měsură ce se vor putě procura mijlóce de existență.

Art. 3. — Burii, cari se vor fi predat astfel séu aceia, carĭ vor fi repatriațĭ în condițiunile articolului precedent, nu vor fi stînjenițĭ în libertatea lor personală și se vor bucura în liniște de bunurile lor.

Art. 4. — Nicĭ un proces, fie civil, fie criminal, nu va putě fi intentat nicĭ unuia dintre Burii, carĭ s'au predat séu carĭ au fost repatriațĭ, pentru orĭ-ce act, ar fi comis.

Beneficiul acestui articol nu se va întinde asupra óre-căror acte, notificate deja generalilor burĭ de către comandantul șef al trupelor englese și carĭ se vor judeca de către consiliul de rěsboiŭ, imediat după încetarea ostilităților.

Art. 5. Limba olandesă va fi predată în școlele publice din Transvaal și din colonia fluviului Oranje, acolo unde părinții copiilor vor cere. Intrebuințarea ei va fi de asemenea permisă în fața tribunalelor, când acésta va fi necesar pentru ca distribuirea justiției să fie mai dréptă și eficace.

Art. 6 Purtarea armelor va fi autorisată în Transvaal și în colonia fluviului Oranje pentru acele persóne, carĭ au trebuință să se apere; vor trebui însě să se prevadă de un permis special, conform legei.

Art. 7. Administrațiunea militară a Transvalului și a coloniei fluviului Oranje va fi, pe cât mai curând posibil, înlocuită printr'o administrațiune civilă și îndată ce împrejurările vor permite, se vor introduce instituțiunĭ representative, ca o îndrumare spre autonomie.

Art. 8. Cestiunea acordării drepturilor electorale la indigenĭ nu va fi resolvată, decât după introducerea autonomiei.

Art. 9. Nicĭ un imposit special nu va fi impus proprietății fonciare în Transvaal și în colonia fluviului Oranje, pentru acoperirea cheltuelilor de rěsboiŭ.

Art. 10. Indată ce situațiunea va permite, o comisiune, în care vor fi representațĭ locuitorii din partea locului, va fi numită în fie-care district al Transvaalului și al coloniei fluviului Oranje, sub președinția unui magistrat séu al unui alt funcționar, în scop de a proceda la instalarea din nou a locuitorilor în căminurile lor, și de a procura acelora carĭ, în urma pierderilor causate de rěsboiŭ, vor fi în imposibilitate de a-șĭ procura hrana, adăpostul și cantitatea necesară de semințe, vite și unelte necesare pentru a-șĭ relua ocupațiile lor obicĭnuite.

Guvernul Majestății Sale va pune la disposiția acestei comisiunĭ o sumă de 3 milióne lire sterlinge (75 milióne francĭ în scopul mai sus menționat și va permite ca tóte bunurile emise în conformitate cu legea Nr. 1 din 1900 a Republicei Sud-africane, precum și tóte chitanțele date de către ofițeriĭ combatențĭ ai fostelor republicĭ séu sub ordinile lor, să fie presentate unei comisiunĭ judiciare numită de guvern. Décă acéstă comisiune găsesce, că aceste bonurĭ și aceste chitanțe au fost în regulă liberate în schimbul unor achisițiunĭ seriòse, vor fi admise de aceste comisiunĭ ca titlurĭ valabile, carĭ se stabiléscă pierderile de rěsboiŭ încercate de presentatorii acelor acte.

Afară de subvențiunea de 3 milióne lire sterline, acordată în mod grațios, după cum se specifică în alineatul precedent, guvernul M. S. este dispus a face în același scop și cu titlu de împrumut avansurĭ fără nicĭ o dobândă pe timp de doi anĭ și rambursabile într'un interval óre-care, cu o dobândă de 3%.

Nicĭ un strěin, nicĭ un rebel, nu se va putě bucura de beneficiul acestui articol.

*

Kitchener telegraféză din Pretoria, că în diferitele districte 1154 ómenĭ au depus armele și că între Burĭ și Englesĭ sunt cele mai bune relații.

— O telegramă din Bruxella vestesce, că *Krüger și Leyds au refusat să depună jurămêntul de fidelitate.*

— *Schalk Burger* a fost în Natal, a visitat taberele de concentrație și a spus Burilor să se împace cu sórtea și să-șĭ desfășure în viitor activitatea pentru binele Africei-de-sud.

— *Balfour*, primul lord al tesaurului, a ținut un discurs la *Conservative Association*, în care a dis: Ar fi fost o greșélă fatală, décă am fi tratat cu *Krüger* și cu sfetnicii seĭ din Europa, după cum ni-a recomandat Rosebery. Noi vom stima totdéuna pe Burii din câmpul de luptă, n'o putem spune însě acésta și despre Burii, carĭ au părăsit republicele. Ar fi o nebunie să dăm îndată Burilor regim representativ, cum recomandă Campbell-Bannerman. C'un an mai înainte era imposibil a încheia pacea în condițiile actuale. Cred, că pacea are în sine tóte elementele siguranței și statorniciei.

NECROLOG. Direcțiunea institutului de credit și economii „Luceafěrul", cu profundă durere aduce la cunoscință, că **Ioan Cocora** paroch gr. or. român în Solcița, asesor consist., fost director executiv al inst. și membru în direcțiune etc., după grele suferințe a rěposat astădĭ Sâmbătă în 7 Iunie st. n. în etate de 64 anĭ. Inmormêntarea va fi Duminecă în 8 Iunie a. c. la 4 óre p. m. după ritul bisericei gr. or. rom.

Verșeț, în 7 Iunie 1902. Fie-i țěrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Direcțiunea.

Literatură.

A apărut: *„A treia carte de Cetire* pentru copiii și copilele din anul al 3-lea și al patrulea de școlă", întocmită de mai mulțĭ prietenĭ ai școlei. Ediția II-a revědută. Editura Librăriei Ciurcu, Brașov 1902. Prețul cor. 1·30.

Căsătorițĭ

dela 30 Maiŭ până la 5 Iunie.

1) Ch. I. Holzinger, ev. destilator. din Arad cu Maria Gonser ev. din Brașov. 2) Nic. Popovicĭ gr. or., calfă de tîmplar cu Parasch. Munteanu gr. or., din Brașov. 3) I. Duțu gr. or., calfă de pantofar din Brașov cu Maria Radu gr. or., din Tohanul vechiŭ. 4) D. Pitiș gr. or., calfă de zugrav cu Elena Degan gr. or., din Brașov. 5) Gusti Falb ev. scriitor la dir. fin. cu Csutak Rozalia rom. cat. din Brașov. 6) A. Lichn ev. v.-notar cu Marta věd. Kuczes, n. Reimer ev. din Codlea. 7) Kelemen András r. cat. amploiat C. F. din Torja cu Daczó Anna r. cat. în Peselnek.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 7 Iunie 1902.

Hotel-Europa: Pollak Clușiŭ; Feder, Praga; Szilássi, Kiss, Huszár, Pesta; Schmidt, Zischka, Soma, Laszing, Kieselbach, Widricki, Lehmann, Kaiser, Viena, toțĭ voiagorĭ; Mesko, comerciant Mádéfalva.

Hotel-Grand: D-na Filipan, Bucurescĭ, Langer, agent Ploiescĭ; Teodorescu, comerciant, Bucurescĭ; Gál, profesor de musică Brașov.

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Iunie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de coróne ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	119 25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	203.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.—
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.55
Losurĭ din 1860.	152.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	708.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	690.50
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane	117.30
London vista	$240.27^1/_2$
Paris vista	95.25
Rente austr. 4% de coróne	99.80
Note italiene	93.60

Cursul pieţei Braşov.

a Din 7 Iunie n. 1902.

	Cump.		Vênd.
Bancnot rom.	19.—		19.04
Argint român.	18.8)	"	18.88
Napoleond'orĭ.	19.05	"	19.08
Galbenĭ	11.20	"	11.30
Ruble Rusescĭ	—.—	"	—.—
Mărcĭ germane	117.20	"	117.28
Lire turcescĭ	21.40	"	21.50
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 6 Iunie 1902.

Mésura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	14	60
"	Grâu mijlociu	14	20
"	Grâu mai slab	13	50
"	Grâu amestecat	11	50
"	Secară frumósă	9	80
"	Sĕcară mijlocia	9	30
"	Orz frumos	8	—
"	Orz mijlociu	7	60
"	Ovĕs frumos	6	90
"	Ovĕs mijlociu	6	20
"	Cucuruz	9	20
"	Mălaiu (meiŭ)	8	—
"	Mazăre	22	—
"	Linte	14	—
"	Fasole	9	—
"	Sĕmênţă de in	24	—
"	Sĕmênţă de cânepă	8	25
"	Cartofĭ	1	90
"	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	1	04
"	Carne de berbece	—	—
100 kil	Sĕu de vită próspĕt	44	—
"	Sĕu de vită topit	64	—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 6 Iunie. 1902.

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănătenesc	80	9.55	9.70
Grâu dela Tisa	80	9.50	9·60
Grâu de Pesta	80	9.50	9.60
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.—
Grâu romanesc	80	--	.

Seminţe vechi orĭ noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Sĕcara		70—72	7.30	7.50
Orz	nutreţ.	60—62	7.05	7.15
Orz	de rachiu	62—64	6 10	6.20
Orz	de bere	64—66	5.75	6.—
Ovĕs		——	.—	—
Cucuruz	bănăţen	75	.—	—
Cucuruz	alt soiu	78	—.—	—.—
Cucuruz	" "			
Hirişcă			4.50	5.—

Producte div.	Soiul		Cursul dela	până
Săm. de trifoi	Luţernă ungur.	Totul per 100 de chilograme	46.—	53.—
"	" transilvană		35.—	40.—
"	" bănăţenă		42.—	46.—
"	" roşiă		—.—	—.—
Uleĭ de rapiţă	rafinat dupla		— —	—.—
Uleĭ de in			—.—	—.
Unsóre de porc	dela Pesta		63.50	64.—
" "	dela ţéră		— —	—.—
Slanină	svêntată		53.—	53 50
Prune	din Bosnia		—.—	—.—
"			—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia		—.—	—.—
"	din Serbia în s.		17.50	18.—
Nucĭ	slavon nou		—.	—.—
Gogoşĭ	sêrbesc		—.—	—.—
"	din Ungaria		—.—	—.—
Miere	ungurescĭ		—.—	—.—
"	serbescĭ		.—	—.—
Céră	brut		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s		—.—	— —

Cursul losurilor private

din 6 Iunie 1902.

	cump.	vênd.
Basilica	19 10	20.10
Credi	439 —	443.—
Clary 40 fl. m.	183	187.—
Navig pe Dunăre.	— —	—.—
Insbruck	82.	84.—
Krakau	74.50	76 50
Laibach	72.—	76 —
Buda	73.—	74 —
Palffy	190.—	195.—
Crucea roşie austriacă	188.—	192 —
" " ung.	57.—	58 —
" " ital.	29 25	30 —
Rudolf	75.—	85 —
Salm	285 —	289.—
Salzburg	76.25	78 25
St. Genois	264.—	274.—
Stanislau	—.—	— —
Trientine $4^1/_2$% 100 m. c.	429.—	431.—
" 4% 50	42.—	44.—
Waldstein	64.—	69 —
" de 10 francĭ	32.75	44.75
Banca h. ung. 4%	—.—	— —

Nr. 49.—1902

a. f. c. sc. d.

Concurs.

Prin acésta se escrie concurs **la postul de director** la gimnasiul superior fundaţional din Năsĕud.

La acest post pot concura aceĭ civĭ din Ungaria, carĭ:

1) au cualificaţiunea recerută prin lege dela profesorĭ de şcolele medie;

2) poşed perfect în vorbire şi scriere limba maghiară şi română.

Cu acest post sunt împreunate următórele beneficii:

a) plată de profesor ordinar de 2400 coróne pe an.

b) adause cincenale de câte 200 coróne

c) remuneraţiune de director de 600 coróne,

d) cuartir liber.

Concurenţii se-şĭ aştérnă suplicele adjustate cu tóte documentele de lipsă până în **10 Iuliu 1902** la 6 óre după amiadĭ la comisiunea administrătóre a acestor fondurĭ.

Din şedinţa *„Comisiunei administrătóre de fondurile centrale şcolastic şi de stipendie din districtul Năsĕudului" ţinută în*

Năsĕud, la 21 Aprilie 1902.

Preşedinte:

Gerasim Domide m. p.

Secretar:

1—2 (553) *Dr. Nestor Simon* m p.

Nr. 8038—1902.

Escriere de licitaţiune cu oferte.

La 30 Iunie st. n a c. la 10 óre a. m. se vor da în antreprisă pe cale de oferte, în oficiul economic orăşenesc din loc, următórele **lucrărĭ**, şi anume:

a) Facerea unui nou cazan pentru conservare **de gaz** la uzina de gaz orăşănescă în preţ de 21945 cor.

b) Facerea stelagiului necesar, pentru montarea cazanului, în preţ de 1467 cor. 37 fil.

c) Repararea basenului dela cazanul cel vechiu, în preţ de 3034 cor. 59 fil.

Se vor accepta numai oferte în scris, timbrate în regulă. provĕdute cu vadiu de 10% dela suma ofertată şi sigilate. Se pot face oferte şi pentru fie care lucrare de sub a), b) şi c) separat.

La ofert este a se alătura planul lucrărilor de făcut dinpreună cu preţurile lor, adecă: preliminarul de spese şi un raport în detail.

Afară de acest'a, ofertul are sĕ conţină declaraţiunea, că oferentelui îi sunt cunoscute condiţiunile de ofert şi contract şi că se supune acelora necondiţionat

Condiţiunile mai detaiate de ofert şi contract se pot lua în vedere la oficiul economic orăşenesc pe timpul de oficiu între órele 8—12 a. m

Ofertele se primesc în oficiul economic orăşenesc până la 30 Iunie a. c. 10 óre a. m., ér ofertele întrate după acest termin — ca întârdiate — se resping.

Braşov, 4 Iunie 1902.

1—3.(569) *Magistratul orăşenesc.*

P. N. 8058—1902.

Concurs.

Devenind la casa de amanetare orăşĕnéscă, în vacanţă postul de estimatoriu de sculе preţióse: pentru întregirea aceluia, sĕ escrie concurs.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar anual 1400 cor;

2. Relut de cortel 20%, socotite după salarul anual, şi;

3. 5 adause cvincvenale à 100 coróne.

Doritorii de a ocupa acest post au sĕ dovedéscă cu documente:

a) cunoscinţele lor speciale de maestrie în mărfurĭ de aurărie — argintărie şi juvele respective negociarea cu mărfurĭ de aurărie — argintărie;

b) cultura şcolară,

c) etatea (atestat de botez),

d) purtarea morală (atestat dela autoritatea poliţienéscă),

e) aptitudinea phisică şi psichică (atestat medical) şi

f) cunoscinţa limbelor: româna, germâna şi maghiara.

Petiţiunile timbrate în regulă şi însoţite de documentele sus amintite sunt a se înainta magistratului orăşenesc cel mult până la 19 Iunie a. c. 12 óre din dĭ, şi au sĕ conţină declaraţiunea, în ce mod intenţionéză concurentul a presta cauţiunea de serviciu egală cu plata sa de pe un an.

Tot de-odată se atrage atenţiunea concurenţilor, că nou alesul estimator de preţióse e deobligat a contribui la fondul de pensiune cu cvotele provĕdute în § ul 26 al statutului de pensiuni pentru oficianţii dela casa de amanetare

Se observă mai departe, ca banii pentru locuinţă, în sensul conclusului representanţei orăşenescĭ dela 2 Martie 1885 se vor estrada la finea fie-căruĭ an, numaĭ după-ce se va sci mărimea câştigului net disponibil. Décă însĕ, câştigul net disponibil n'ar ajunge pentru acoperirea banilor de cvartir, atuncĭ oficiantul e obligat a se supune la o detragere proporţională din banii sĕi de cvartir.

Ce privesce adausele la cvincvenale, se observă, că şi acelea în sensul conclusului representanţei orăşenescĭ dela 20 Decemvre 1899 — s'au votat în debitul venitului net dela casa de amanetare orăşenéscă.

In fine, sĕ mai fac atenţĭ reflectanţii la postul de estimatoriu de preţióse, că referitor la drepturile şi datorinţele lor în acéstă cualitate îşĭ pot lua informaţiunĭ mai de aprópe la d-l Senator mag. Alfred Schnell, ca preşedinte al comisiunei direcţionale dela casa de amanetare.

Braşov, 24 Maiŭ 1902.

2—2.(541). *Magistratul orĕşenesc.*

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.